

UTAJENÁ TVÁŘ

tisíce a jedné noci

DANIELA
TULLYOVÁ

Město snů a klamu
ještě nevydalo poslední tajemství

 metafora

Nález starých fotografií, zachycujících její matku s arabským ženichem, Esther šokuje. Žila snad někdy na Blízkém východě? A proč o tom nikdy nemluvila? S odhodláním zjistit víc se Esther vydává do exotické Dubaje. Jakmile ale začne s pátráním, zaplétá se do pavučiny lží a na scénu brzy vstupují lidé schopní udělat cokoliv, aby ji umlčeli.

UTAJENÁ TVÁŘ

TISÍCE A JEDNÉ NOCI

DANIELA TULLYOVÁ

UTAJENÁ
TVÁŘ
TISÍCE A JEDNÉ NOCI

Přeložil Boleslav Ryljak

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

Where One Thousand and One Night End © by Daniela Tully, 2020

By agreement with Pontas Literary & Film Agency

Translation © Boleslav Ryljak, 2020

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2020

All rights reserved.

ISBN 978-80-7625-496-1 (ePub)

ISBN 978-80-7625-495-4 (pdf)

ISBN 978-80-7625-164-9 (print)

*Pro všechny chůvy na světě,
jejichž vlastní děti jsou tak daleko.*

Zlatem příroda den počíná,
svou krásu však jen krátce svírá,
pak první list květu rozkveté;
jen hodinu má na tom světě.
Jako květu list nezůstává,
rájem se šíří trpká zpráva,
pohlcen soumrakem, den je daleký,
nic zlatého neleskne se navěky.

Robert Frost
(přeložil Boleslav Ryljak)

Sbírka příběhů *Tisíce a jedné noci* je poctou umění
vyprávění coby způsobu přežití.

A stejnou poctou je i následující text.

PROLOG

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY

Ve chvíli, kdy Olivia Holdenová po své levé straně spatří zříceninu domu, ví, že našla svého mrtvého otce. Zaplatí taxikáři a vystoupí z auta, ven do šíleného tepla; vzduch je tak dusný, až si připadá, jako by procházela vlhkou vatou. Dům už na první pohled ostře kontrastuje s ostatními budovami v Dubaji. Zjevně se o něj dlouho nikdo nestaral. Škoda, pomyslí si. Prohlédne si fasádu přecházející v modrou střechu, napůl zničenou nelítostným mořským větrem, a ozdobné arabské rámy kolem každého okna, které jsou celé pokryté ptačími výkaly. Polovina oken je rozbitá, buď rukou hladovějících dětí hledajících povyražení (čím jiným se může puberták v téhle zemi bavit?), nebo tím stejným větrem, který zničil i střechu a který se od té doby, co před patnácti minutami vystoupila z taxíku, zase začínal zvedat.

Poprvé vidí dům ve skutečnosti a ten pohled potvrzuje její prvotní reakci, když Džinův dům spatřila na fotografii:

je uvnitř větší, než se zdá. Rackové již opustili svá hnízda, prázdná a rozházená ve stovkách úkrytů a zákoutí okolo celého domu, aby unikli spalujícímu letnímu horku, podobně jako ptáci v jiných částech světa ulétávali před zimou. Bílé perí poletuje ve větru a přes tisíce skulinek, jako by právě raci byli právoplatnými vlastníky domu. Ozdobná brána domu je otevřena dokořán, lákající návštěvníka vstoupit dovnitř, přiblížit se. Ve skučení větru jako by se ozývala slova *Nemáme co skrývat*. Malý domek po levé straně, hned vedle brány, vypadá opuštěně, a křeslo pro osobu střežící bránu leží převrácené na písčité půdě. Na zemi se v náporu větru válí sem a tam stará, prázdná láhev od coly. Celé to vyvolává dojem, že strážce opustil své místo ve spěchu. Olivia projde bránou, aby si budovu prohlédla zblízka. Ohlédne se, aby zjistila, zda ji někdo nesleduje, ale vzduch je čistý, ulice prázdné. V tomto emirátu, Umm al-Kuvajn, ubíhá čas jinak, pomaleji. Tuto část Spojených arabských emirátů nikdy předtím nenavštívila. Připadá si, jako by vstoupila do úplně jiného světa. Moře písku, přes které sem jela, bylo stále nerozvinuté, opuštěné, divoké. Moderní svět Dubaje se najednou zdál na tisíce mil vzdálený, ačkoli ve skutečnosti nebyl ani osmdesát mil daleko. Proč si ten dům nechal? Tato otázka sužovala Olivii už od doby, co ten dům našla – což samo o sobě nebylo snadné. A proč jej nechal tak zpustnout? Vejde dovnitř a zamíří po široké příjezdové cestě. Jen polovina dlaždic stále drží tvar, zbytek se za hlasitého křupání láme pod nohama. Obejde dům. Vítr jí teď fouká přímo do tváře, nese písek a sůl z moře. Polohou je to prvotřídní nemovitost, přímo na pláži. Před vstupem do domu se naposledy zadívá zpět na ulici.

Naproti na druhé straně silnice stojí jedna z nich. Místní žena. Její černé šaty – abája – vypadají lehce rozedrané a otrhané, poletující ve větru, ale postava stojí nehybně,

nedotčená tím, jak si vítr pohrává s černou látkou. Hlavu má zcela zakrytou, ale zjevně se dívá jejím směrem. Když se Olivia vyptávala místních na cestu sem, všimla si, jak málo lidí zde mluví anglicky. A když jim ukázala fotografii domu, oči se jim roztáhly do údivu a z jejich úst opakovaně zaznívalo jediné slovo: „Džin.“

Jistě, teď už to Olivia ví. Neocenitelná a konečná stopa, k níž se dopracovala po měsících pátrání. Dům údajně obývá džin, ekvivalent démona v křesťanské víře. Bylo to od nich chytré, takhle využít místní legendy a zmást pověřivé obyvatele a zinscenovat pozorování Umm Al Duwais, džina v ženské podobě, o němž legendy vyprávěly, že vystupuje jako krásná, svůdná žena, ale jakmile se mu podaří zlákat člověka do svých spárů, promění se v ošklivého, nemilosrdného vraha. Dokonce i ta žena v černém stojící u silnice. Klidně by se mohla vydávat za Umm Al Duwais. Ale samozřejmě, tyto místní legendy nejsou nic než zdání a klam v hávu pozlátka, stejně jako samotná Dubaj. Olivia nevěří v nadpřirozeno. Ví jen to, že její otec v této zemi před třiceti lety zmizel. Tu ženu nejspíše zajímá, proč někdo dobrovolně vstupuje do tohoto domněle strašidelného domu. Olivia zahne za roh; fasáda na této straně je ještě v horším stavu než ta směřující do ulice. Barva na zdi je téměř vybledlá z věčného vystavení slunci a sláný vítr už začal rozežírat zdi na obou stranách terasy i schody vedoucí dolů na písek. Otočí se a spatří, že jedny dveře na terase jsou otevřené, otáčejí se ve větru a vržou rezavými panty. Olivia vejde do domu. Vnitřek obývacího pokoje připomíná prostor u vnější brány, jako by jej jeho obyvatelé opustili ve spěchu, možná uprostřed noci. Pohovka a stoly mají západní vzhled, třebaže jsou pokryté směsí písku a ptačích výkalů. Na rohu pohovky stojí čajová souprava, vyzývající Olivii, aby se posadila a chvíli si odpočinula. Ale Olivia sem nepřišla

odpočívát. Přišla najít svého otce. A teď ví, že mu nikdy nebyla blíž.

Pohledem přejede zdi a spatří chodbu vedoucí z obývacího pokoje hlouběji do domu. Zamíří dovnitř, uchvácená všemi zákoutími a skulinami okolo. Někdo do toho domu vložil spoustu fantazie a architektonických detailů. Ale on to být nemohl. Tehdy už ten dům stál. Pokračuje v chůzi a projde okolo dvou schodišť, vedoucích vpravo a vlevo, ale než se vydá nahoru, nejprve dokončí prohlídku přízemí. Když prochází okolo dalšího koutku, všimne si přilehlých dveří. Je si jistá, že zavřené by je nespatriła, protože jsou zakryté tapetou.

Tajné dveře! Zatlačí na ně a vstoupí do malé, velmi úzké chodby, která vede přesně podél té hlavní. Rozhlédne se okolo, ale pak se rozhodne vrátit ve směru, odkud přišla. Dorazí do slepé uličky, rukou hmatá o zeď a hledá další tajné dveře. Proč by si někdo jinak dával práci s vybudováním druhé chodby, která vede paralelně s hlavní?

Zastaví se na místě. Zvuk dveří houpajících se na rezavých pantech náhle utne hluboké ticho. Obklopí ji. Zaposlouchá se. Nic. Už neslyší ani oceánský vítr. Zírá na vchod do slepé uličky a čeká, až někdo vstoupí, ale jejím jediným společníkem je ticho. Na nohu jí dopadne kapka potu. Je tu čím dál tím větší horko. Natáhne ruce a prohmatá strop nad sebou. Když cítí, že něco povoluje, zatlačí. Nad hlavou se jí otevřou stropní dveře a ona se vytáhne nahoru.

Prohlédne si pokoj, do něhož právě vstoupila. Jedinými zdroji světla jsou dva malé vikýře u stropu. Očima bloudí po místnosti – a pak spatří postel. Spolkne výkřik. Nic vás nemůže připravit na drsnou realitu.

Pomalů se přibližuje. Tam, na posteli, sedí on. Nepotřebuje si prohlížet šaty, které stále obepínají holé kosti, aby věděla, že ta kostra patří jejímu otci. Nakonec ho na-

šla. Navzdory šokujícímu objevu se cítí zaplavena pocitem úlevy, vítězství. Vražda spáchaná před téměř třiceti lety byla vyřešena, vrah byl konečně identifikován. Olivii. Vytáhne telefon a vyfotí děsivou scénu před sebou.

Všechno se to vyplatilo: její neúnavné pátrání, její ná-maha. Vtom ve vzduchu zachytí závan známé vůně. Zastaví se jí srdce, protože v místnosti, v domě najednou ucítí něčí přítomnost. Zatočí se jí hlava. Její dřívější pocit vítězství nahrazuje čistá panika. Spěchá ke stropním dvířkům, dychtivá dostat se ven. Vůně zesiluje. A když se dotkne západky, už to ví. Ví, že nepovolí; ví, že je v pasti.

Stejně jako její otec.

ESTHER

KAPITOLA I

Moje auto si razí cestu hromádkami spadanych listů ležících na mokré silnici přede mnou, poletují ve všech směrech jako vyděšené hejno hus, jako by se mi vysmívaly na mé cestě k dokončení úkolu, který jsem odkládala až příliš dlouho, na tento zimní den, který přišel až příliš brzy. Nakonec jsem se ale odhodlala vyrazit, což znamenalo nechat vše za sebou, úplně a nezvratně. Vzdát se všech materiálních věcí, jako by byly bezcenné. Cinkne mi telefon. Zpráva od Annie, mé spolubydlící a teď už také nejlepší kamarádky. „Jsem na tebe pyšná.“ Usměju se. Annie dobře ví, jak ráda shromažďuju věci a jaký mám problém se jich vzdát, obzvláště pokud patří někomu jinému. Jako třeba mojí mámě. „Bude to jako očistný rituál! Přesně tohle před svou cestou potřebuješ!“

Naposledy jsem po téhle točité venkovské silnici na severu New Yorku projížděla před necelým rokem, když se ke mně stěhoval nový nájemník. Ten den jsem se cítila příšerně, ale byla jsem až příliš smutná a šokovaná na to, abych dokázala brečet. Když zatlačím na dveře starého kamenného domu, zavrzejí v pantech. Její vůně se stále nese vzduchem a já napůl očekávám, že na mě bude čekat za dveřmi, jako vždy, když jsem ji přišla navštívit.

Jako by snad přesně věděla, kdy přijdu. Ale jakmile se za mnou dveře zavřou, mámina vůně je pryč a já se ocitám v mnohem nepořádnější domácnosti, než jakou by ona kdy tolerovala. Jako novou majitelku mě to ale neznepokojuje – naopak cítím úlevu, když vidím nový nábytek a obrazy na zdi, propůjčující tomuto místu novou tvář, která nemá s mámou nic společného. Pocítím vděk a zamířím přímo nahoru po schodech.

Když procházím okolo máminy ložnice, uhnu pohledem a pokračuju směrem na půdu. Ložnici se vyhnu. Tam jsem ji našla.

Půda je ve stejném stavu, v jakém jsem ji zanechala – nájemník zjevně nechal můj nepořádek na pokoji. Hledím na krabice ležící přede mnou. Ani nevím, kde začít. Začínám litovat, že jsem si je při stěhování nepopsala. Tehdy jsem to ale chtěla mít co nejrychleji za sebou. Můj nový nájemník, Bůh žehnej jemu i jeho partnerovi, mi naštěstí pomohl vyklidit její ložnici. Následující dvě hodiny strávím přehrabováním se mezi porcelánem, lampami, CD a DVD, nejrůznějšími udělátky, speciálními sluchátky a reproduktory, kempingovými pomůckami – máma tyhle věci milovala! Kdykoli mi došly nápady na dárky, dala jsem jí nějaké udělátko a vždycky jsem s tím slavila úspěch. Třídím krabice, na víko píšu *Darovat, Odpadky* nebo *Charita* a přeskládávám je blíž ke schodišti, abych je pak mohla snést dolů k autu. V nejvzdálenějším rohu podkroví jsou krabice, které musel balit můj nájemník. Věci z její ložnice. Otevřu a prozkoumám krabici s oblečením, pak další a pak další. Absence černé barvy v jejím šatníku ve mně vyvolává vzpomínku na mámin nefalšovaný odpor k téhle barvě, který byl dokonce tak silný, až jsem všechny požádala, aby si ji nebrali na pohřeb. Některé kousky, které teď znovu objevuju, by se mi možná hodily, ale nikdy bych si je nemohla obléct. Jsem

zrovna u poslední krabice a už se chystám skončit s prohledáváním, když v tom prsty narazím na něco, co na dotek nepřipomíná oblečení. Něco tvrdého. Odložím oblečení stranou a popadnu předmět na dně krabice.

Je to krabička. Krásná. Zdobená. Tmavé dřevěné okraje rámuji arabské znaky. Nikdy předtím jsem ji neviděla. Upřeně se na ten neotevřený předmět před sebou zadívám. Má specifickou vůni, připomínající katolické kostely, ale ne tak docela. Voní a vypadá exoticky, téměř jako rekvizita z arabských pohádek. Třesou se mi ruce, jak krabičku pomalu otevírám a vydávám se na neprobádané území. Spatřím hromádku fotografií, načež klesnu na zaprášenou dřevěnou podlahu pod sebou. Chvilí trvá, než se dokážu soustředit, protože se mi stále třesou ruce. Žena, která se na mě z těch fotek usmívá, vypadá nádherně, šťastně. Vypadá úplně jako jiná lidská bytost; ne proto, že je máma na těch fotkách mladší, to ne, ale protože jsem ji nikdy neviděla s tak blaženým výrazem. Na jedné z fotografií má na sobě krásné a dlouhé bílé letní šaty. Usmívá se do fotoaparátu a na osobu, která fotí. Otočím fotku. A okamžitě se napřímím, všechny svaly v mém těle napjaté. Stejně jako v den mých osmnáctých narozenin, což bylo poprvé a naposled, co se máma zmínila o mém otci. Nevěřicně zírám na nápis na zadní straně: „*Omán, líbáňky, 1988.*“

V duchu se vracím zpět do toho dne. Je mi osmnáct. Máma si nikdy nepotrpěla na mazlení nebo hýčkání. Tohle období skončilo hned po tom, co jsem se naučila chodit. Ale toho dne mě pořád objímala. A pamatuju si, že jsem to potřebovala. Sama od sebe se totiž rozpovídala o mém otci. Dříve jsem se na něj vyptávala pořád, hlavně jako malá, ale s přibývajícimi léty se můj zájem vytrácel. Požádala mě, abych se jí posadila na klín, což mi sice přišlo zvláštní, ale poslechla jsem ji. Začala si pohrávat

s mými vlasy, hladila mě po tvářích, jako to dělávala, když jsem byla dítě, až mi přejel mráz po zádech a zalil mě pocitem tepla. A pak vzala mou hlavu a opřela si ji o sebe, pod svou tvář, gesto, které si také pamatuju z dětství, dělávala ho pokaždé, když mě potřebovala utišit. Dlouho se mě takhle nedotkla. „Ty lícní kosti,“ řekla, „ty máš po svém otci, stejně jako ty mandlové oči.“ Napřímila jsem se, chtěla jsem se jí podívat do očí, ale ona mi místo toho jemně položila ruku na hlavu, a aniž by se na mě podívala, opatrně mi zatlačila hlavu zpátky tam, kde jsem se před chvílí opírala.

„Kdo vlastně byl můj otec?“ zeptala jsem se znovu.

„Byla jsem naivní, když jsem si myslela, že by nám to mohlo někdy vyjít. Jeden prchavý okamžik, velký nápad s ještě většími následky. Zemřel po tvém narození.“ Zůstala jsem jí sedět na klíně a marně jsem čekala, až mi řekne víc, a na tváři jsem mezitím ucítila jednu z jejích vzácných slz. Ale poté se už o něm nezmínila a ještě toho dne jsem věděla, že to ani nikdy neudělá. Všechny ty roky mlčení a nevědomosti však způsobily, že těchto pár nepodstatných informací bylo v mých očích mnohem důležitějších, mnohem závažnějších, než byly ve skutečnosti, protože když se teď ohlédnu zpět, neměla jsem se čeho chytit, i kdybych chtěla sebevíc. Ale nic jsem nenamítala, smířená s osudem.

Fotografie v mé ruce však ve mně něco vzbuzuje, něco, co jsem už dlouho necítila, od toho dne, kdy se rozhodla prozradit mi ony pečlivě vybrané informace. Studuju jemné linie jejího rukopisu na fotografii označené slovem „*líbáňky*“. Moje matka měla svatbu! Já jsem se narodila v roce 1991, tři roky poté, co se vdala. Koho si ale toho dne vzala? Mého otce? Přitáhnu si fotografii blíž, abych si prohlédla máminu tvář a ujistila se, že ta žena na fotografii je opravdu ona. Máma patřila k těm osmdesáti

procentům Američanů, kteří nevlastní cestovní pas. A já byla stejná, dokud jsem si ho nemusela vyřídit kvůli své nadcházející cestě na Bali. Omán? Kde to vůbec je?

Vytáhnu telefon. Zeměpis nikdy nebyl mojí silnou stránkou. Mapy Google mi prozradí, že je to země na jihovýchodním pobřeží Arabského poloostrova, sousedící se Saúdskou Arábií, Jemenem a Spojenými arabskými emiráty.

S novým zájmem se ponořím zpět do hromádky fotografií. Na další z nich je zase máma. Otočím fotku. „*Vila, Džumeira, 1988*,“ čtu nápis na zadní straně. Dům na fotce stojí na pláži. A soudě podle architektury a flóry okolo domu, to rozhodně není v USA. Možná také Omán? Vygooglím Džumeira. „*Džumeira je pobřežní rezidenční čtvrť v Dubaji*,“ zjistím z Wikipedie. A Dubaj je ve Spojených arabských emirátech. Něco přece jen vím.

Bydlela máma v Dubaji? Už jen ta samotná představa se mi zdá jaksí nereálná. Nikdy se o ničem nezmínila. Prohlížím si další fotografie a pokračuju v objevování. Na všech je máma, pokaždé sama. Když narazím na její fotku ve svatebních šatech, znovu se ostře nadechnu. Sedí na pohovce, za ní provizorní kulisa zámku. Její šaty jsou celé vyrobené z perel. Po stranách sedí dvě ženy, tmavší pleti, s černě lemovanýma očima, oděné do podobně ohromujících šatů. Všechno na fotografii působí stejně jiskřivým dojmem jako oči mé matky.

Nikdy v životě jsem ji neviděla takhle zářit. Třesoucíma se rukama otočím fotku. „*Svatební den, Dubaj, srpen 1988*.“ Zírám na fotku a začínám si uvědomovat, snad poprvé v životě, že jsem vlastně nikdy mámu nebrala jako lidskou bytost, která by mohla s někým navázat romantický vztah. Odjakživa to byla jen ona a já, bez otce, a nikdy jsem ji neviděla objímat nebo líbat nikoho kromě mě.

Moje ruce téměř automaticky projíždějí jednu fotografii za druhou. Zírám na obrázky, které ukazují mámu na

luxusních večírcích, některé z nich na obrovských, přepychových místech, s podlahami a zdmi z mramoru. Na všech je sama nebo s jinými ženami; naděje, že spatřím svého otce, mě brzy opustí. Vrátím se k fotkám, pečlivě si prohlédnu máminu tvář a moje počáteční reakce se zdá být stále intenzivnější: nikdy předtím bych neřekla, že máma byla vyloženě krásná. Byla pěkná i bez make-upu – ten nosila jen ve výjimečných případech –, ale krásná? Ne, takový kompliment by nebyl upřímný. Žena, která se na mě dívá z těch fotek, však není jen mladší verzí mámy, ale tvář naplněná čistou krásou, dlouho před tím, než se do jejích rysů vepsaly roky těžkostí. Má na sobě nádherné šaty, jedny krásnější než druhé. „*Britské velvyslanectví, Abú Dhabí, 1989*.“ Abú Dhabí. To je taky město ve Spojených arabských emirátech, ne? Další popisek zní: „*Německý konzulát, Dubaj, 1989*“. Jedna z fotografií je zadní stranou navrch. Je na ní napsáno: „*Dům na pláži, Umm al-Kuvajn, 1990*“. Když ji otočím, hlasitě se zasměju, navzdory své napjaté náladě. Vypadá jedinečně, třebaže zrovna takhle jsem si dům na pláži nepředstavovala. Prohlédnu si ho zblízka. Jeho lesklé modré tašky a bílá fasáda se blyští na slunci, bílé hedvábné záclony zahalující balkóny poletují v oceánském vánku, četné výklenky a rámy jsou bohatě zdobeny arabskými symboly. Dům působí zvláštním dojmem. Nakloním se blíže a uvědomím si, co mě na něm zaujalo. Nedokážu říct, kolik podlaží vlastně má. Zdá se, že okna jsou všude, rozmístěná co půl metru. Všechna jsou orámována krásnými arabskými oblouky, podobnými, jaké jsem viděla ve španělské Alhambře. Ne že bych tam někdy byla. Nikdy jsme s mámou nevytáhly paty z Ameriky. Alhambru znám jen z televize, z dokumentu, na který jsme se s mámou jednou dívaly. To ona mě na ně upozornila. Na ty oblouky. Vily na ostatních fotografiích působí ve srovnání s touto téměř fádním dojmem.

Zmateně zakroutím hlavou. Máma tam podle všeho žila bohatý, plnohodnotný život. Další hodinu strávím prohlížením zbytku fotografií. Absence mužů na fotografiích je zarážející. A hlavou mi probíhají otázky, na které, obávám se, nikdy nebudu znát odpověď: Proč mi nikdy o ničem z toho neřekla? A co dalšího přede mnou tajila?

Lhala snad, když v den mých osmnáctých narozenin mluvila o mém otci? Lhaní pro ni bylo vždy tím nejhorším hříchem ze všech. Už jako maličká jsem zjistila, že lhaní mojí matce bylo to nejhorší, co jsem mohla udělat, a že pravda znamenala méně přísný trest. Vždycky říkala: „Lhaní je nemoc, pravda lék.“

Nakonec, jak se ukázalo, byla sama nemocná.

Lhala mi o mém otci?

Stále hledím na fotku ve své ruce. Spojené arabské emiráty. Vůbec nic o tom místě nevím. Jak to, že jsem si té krabičky nikdy nevšimla, ani při našem neustálém stěhování napříč celou zemí? Popadnu krabičku a otočím se zpátky ke schodům. Na svůj původní úmysl vynést věci z podkrovní jsem dávno zapomněla. V polovině cesty si vzpomenu, že v jedné z krabic jsem narazila na její laptop. Vrátím se, seberu ho a na roztřesených nohou zamířím dolů.

Když vyjždím na silnici, ještě naposledy se ohlédnu do zpětného zrcátka. Jeden poslední pohled na dům, jeden poslední pohled na vzpomínky, jeden poslední výlet do minulosti. Kamenný dům v krajině. A jeho krabička, jejíž vůně už mezitím prostoupila vzduch v mém autě.

Když se za několik hodin vrátím zpátky do Maine, uvědomím si, že si většinu cesty nepamatuju. Nález fotografií a záplava nových informací o mámě je pro mě až příliš velké sousto. Vůně dřevěné krabičky je tak silná, že když ji vytáhnu z kufru, přebije i okolní svěží podzimní vzduch.

„Ukaž, pomůžu ti s tím,“ vyleká mě zezadu hlas. Kennebunkport bývá po oslavách Dne práce velmi tichý, téměř opuštěný. Je to Tom, můj soused.

„Myslel jsem, že už jsi odjela!“ řekne vzrušeně a z rukou mi přitom vezme obě krabice. Jeho úsměv záhy zmizí, když můj obličej nedokáže předstírat ono nadšení, které jsem v posledních několika týdnech projevovala. Můj výlet se najednou zdá být světelné roky daleko.

S Tomem se často potkáváme při vstupu nebo odchodu z budovy a téměř pokaždé si povídáme o mém výletu. Kdykoli na to přišla řeč, obličej se mi roztáhl do úsměvu, poprvé od máminy smrti. A Tom se vyznal, takže mi dával spoustu rad.

„Co se děje?“ zeptá se. Ve tváři se mu přitom zračí opravdový zájem. Annie tvrdí, že se mu líbím. Pokusím se usmát, ale neúspěšně, a tak jen pokrčím rameny.

„Odjíždím za pět dní,“ prohodím a v duchu si znovu připomenu, jak jsem tuhle poslední povinnost, úklid máminy půdy, nechala na poslední chvíli.

Tom odnese krabice do mého bytu a odloží je bokem.

„Ty krabice docela voní,“ vyhrkne a zůstane stát uprostřed nepořádku v bytě, možná čeká na vysvětlení nebo pozvání, aby zůstal na skleničku, jak jsme to s Annie někdy dělávaly. Ale mlčím. Po krátké a trapné chvíli kývne hlavou a odejde a já zůstávám sama s krabicemi i jejich silnou vůní.

Na dveřích lednice visí vzkaz: „Vítej zpátky! Večeře je v lednici.“ Přála bych si, aby tu Annie byla se mnou. Dnes za mě vzala jednu z nočních směn, abych nemusela spěchat. Vnímám známý nepořádek okolo sebe, který není větší než obvykle – s Annie za sebou vždy necháváme chaos –, ale přesto jiný. Než jsem odjela, začala jsem se balit, příliš brzy, na cestu, kterou jsem až příliš dlouho odkládala. Kvůli mámě. Všude se povalují hromady oblečení.

Můj zbrusu nový batoh leží otevřený, vnitřek prázdný, až na pár lahviček s repelentem. Na vedlejší hromádce jsou léky proti malárii a lékárnička. Ačkoli ještě nedávno jsem se nemohla dočkat, až dobalím, teď jsem ztratila veškerý zájem. Místo toho jsem se vydala na mnohem důležitější cestu, na které nejsou nové kufry, oblečení, očkování nebo kosmetika potřeba. Ale nejsem si jistá, jestli jsem dost silná na to, abych zvládla pokračovat.

Z krabic položených u vchodu vytáhnu dřevěnou krabičku, položím ji na konferenční stůl a z druhé krabice vytáhnu mámin laptop. Naděje, že v něm najdu nějaké stopy nebo rady ohledně toho, jak vyřešit tajemství, které přede mnou celý život skrývala, není kdovíjak velká, ale musím to zkusit. Její laptop je stejný jako ten můj, takže do něj pasuje moje nabíječka. Obrazovka se rozsvítí okamžitě po připojení. Za jejího života bych se nikdy neodvážila sáhnout na její věci, natož se pít v jejím laptopu. Když jsem to udělala poprvé, krátce po její smrti, abych vyřídila všechny její pracovní e-maily a rozeslala pozvánky na pohřeb, fungovala jsem jako robot. Je pravda, co se říká, totiž že nejhorších je těch pár dní po pohřbu. Po náročných dnech plných zařizování a společnosti ostatních truchlících člověka zasáhne zármutek, možná až nečekaně silně. Lidé chtěli přijet ze všech koutů Států, aby se s mámou rozloučili. Potřebovala jsem jim dát čas na zařizení jejich cest a sobě na to, abych vše zorganizovala. Byla jsem na to sama. Nikdo mi s tím nepomáhal. Celý můj život jsme vždy byly jen my dvě, máma a já, žádní sourozenci, žádná větší rodina. Zadáám její heslo: jméno mého prvního plyšového medvídky. Bayani. Tak ho pojmenovala máma. „Znamená to hrdina,“ vysvětlila mi. Stejně jméno používala i jako heslo pro svůj účet na Amazonu. Bayani91. To mi usnadnilo práci. Ukončila jsem všechno, každý účet, který kdy v životě měla.

Počítač se zapne, spolu s nekonečnou řadou upozornění na aktualizaci softwaru a záplavou reklam. Znovu mě odnikud přepadne bodavý pocit viny, tentokrát probuzený pohledem na všechna ta upozornění. Tolikrát jsem jí slibovala, že jí pomůžu tyhle věci zařídit, ale nakonec jsem se k tomu nikdy nedostala. A ona... Těžce polknu, zavrtím hlavou, jako vždy, když mě přepadne vlna vzpomínek.

Vím, že bude chvíli trvat, než se načtou všechny e-maily z minulého roku, takže se zvednu a připravím si kávu. Výlet do mámina domu mě docela sebral a já si najednou uvědomím, jak jsem unavená.

Když se vrátím, její e-maily jsou načtené: jen další reklamy a letáky ze skupin nebo organizací, které sledovala. Procházím stovky e-mailů ve snaze najít něco, co by mohlo souviset s tím, co jsem dnes našla v té dřevěné krabičce. Něco o jejím životě ve Spojených arabských emirátech. Nic tu ale není. Otevřu složku s nevyžádanými e-maily a nakonec i koš. Už se chystám toho nechat, když vtom spatřím řádek předmětu, který upoutá mou pozornost: „*Můj otec, James Holden*“. Všimnu si několika dalších e-mailů od stejného odesílatele, někoho jménem Olivia Holdenová:

Vážená paní Williamsová,

omlouvám se, že vás kontaktuji takto nenadále, ale věřím, že jste možná znala mého otce. Když jste žila ve Spojených arabských emirátech, sloužil tam během první války v Iráku jako pilot vrtulníku. Jmenoval se James Holden. Několikrát byl na propustce v Dubaji. Mohla bych se s vámi prosím spojit telefonicky?

S pozdravem

Olivia Holdenová

Slovo vrtulník ve mně vyvolává další vzpomínku: na mou matku, nervózní, kdykoli nad námi prolétal. Jednou jsem se jí zeptala, proč kvůli tomu bývá tak napjatá. „Pro mě znamenají jen válku.“ Nic víc mi k tomu neřekla.

Další e-mail dorazil o dva dny později.

Vážená paní Williamsová,

je mi líto, že znovu obtěžuji, ale hledáním svého otce jsem strávila téměř třicet let. Můžete mi prosím odpovědět na můj předchozí e-mail? Potřebuji vědět, jestli jste Lauren Williamsová, kterou hledám. Narazila jsem na vaše jméno v dopise adresovaném mému otci, který podle všeho napsal někdo, kdo pro vás pracoval v roce 1991 – vaše služebná. Kopii dopisu jsem připojila do přílohy.

S přátelským pozdravem

Olivia Holdenová

Narazila jsem na vaše jméno v dopise adresovaném mému otci, který podle všeho napsal někdo, kdo pro vás pracoval v roce 1991 – vaše služebná. – Tuhle větu si musím přečíst několikrát. Moje matka měla služebnou? Najednou si vzpomenu na román Kathryn Stockettové *Černobílý svět*. Jedna z mých oblíbených knih. Máma doma nikdy neměla ani uklízečku, natož „služku“ v domácnosti. Kliknu na první ze dvou příloh. Je to fotka dopisu. Vypadá úplně jinak než jakýkoli dopis, který jsem kdy viděla. Pečeť, razítko, arabština. Působí dojmem dopisu zaslaného z paralelního vesmíru. Pak kliknu na druhou přílohu. Další obrázek znázorňuje samotný dopis.

Drahý Jamesi,

moje angličtina ne moc dobrá, omlouvám se. Ty víš. Myslím na tebe často. Každý den. Když ty naposledy tady, mluvíme spolu. Říkáš, napiš, když nebezpečí. Proto píšu. Přijed'. Pro mě a malého Jamese. Stále pracuji pro Madam Lauren, Lauren Zumurrud Williamsovou, ve stejném domě v Džumeira. V domě sira Omara. Ale mám strach. Často přemýšlím, co jsi o ní říkal. A o panu Omarovi. Potřebuji tě. Prosím, pomoz mi. Chci s tebou život.

Tvoje Sinta

Ostře se nadechnu. Kdybych si ten dopis přečetla před svým objevem v podkroví mámina domu, mávla bych nad ním rukou. Nejspíše jen shoda náhod. Že někdo jiný dostal stejné trapné prostřední jméno. Když jsem z karty sociálního pojištění poprvé zjistila, jak se máma jmenuje celým jménem, zeptala jsem se jí na to. Ona ale jen mávla rukou. „Koho to zajímá?“ řekla. A stejně jako v den mých osmnáctých narozenin mi i tehdy bylo jasné, že víc mi k tomu neřekne a že zvědavost mi nepomůže.

Znovu jsem na to jméno narazila ve sbírce příběhů Tisíce a jedné noci. V jednom z tisíce příběhů, které Šeherezáda vypráví svému manželovi v průběhu tisíce nocí, aby nepřišla o život. Příběh o Zumurrud je klasický příběh ve stylu Popelky, o otrokyni, která se stala královnou. Nikdy jsem se na to mámy nezeptala, protože jsem tomu nikdy nepřičítala žádný význam. Až doteď, dokud jsem na půdě nenašla tu krabičku.

Ale mám strach. Často přemýšlím, co jsi o ní říkal. Pročítám řádky dopisu, znovu a znovu. Co říkal James Holden o mámě? Z čeho měla ta dáma strach? Kdo byl vlastně James Holden? A kdo je Sinta? Zkusím Google. První

položka patří Indexu vědy a technologie. Druhá se týká ženské příslušnice romského národa. Další ukazuje na název města v Guineji. Nedává to žádný smysl. Vrátím se do doručené pošty. Můj prst se vznáší nad tlačítkem *Enter*. Mohla bych přestat, zapomenout na to, jít dál, pokračovat v balení. Ale nemůžu. Potřebuju to vědět. Stisknu tlačítko a otevřu poslední e-mail.

Zdravím,

podívejte se na odkaz, který jsem vám poslala. Když jsem na ten blog poprvé narazila, zpočátku jsem byla poněkud skeptická, ale teď už chápu, proč se mi z nějakého důvodu očividně vyhýbáte. Jenomže já to takto nenechám. Strávila jsem tím až příliš mnoho času. ODMÍTÁM SE VZDÁT. Zjistila jsem, kde žijete, a pokud to bude potřeba, přijedu za vámi a konfrontuji vás osobně. Mám důvod se domnívat, že něco skrýváte – něco, co souvisí se zmizením mého otce.

O. H.

Zkontroluju datum e-mailu. A ztuhnu. Byl zaslán týden před tím, než máma udělala na klinice tu fatální chybu. Kliknu na odpověď. *Tato e-mailová adresa byla zablokována. Chcete-li odpovědět, musíte tohoto příjemce odblokovat.* Moje matka nechtěla být nalezena. Roztřesenou rukou přeje-du na příložený odkaz. Kliknu. Ale blog už neexistuje.